

פרק כג - כד

<p>משלי בלעם כתובים בסגנון מיוחד ומליצי. השפה קשה לתלמידים. אולם אפשר דווקא להשתמש בלשון זו ולהציגם בפני התלמידים כחידות. אפשר להביא בפני התלמידים מספר שבחים מכל נאום, כשהם כתובים על קלף. עבור התלמידים יהיה זה מעין "פענוח" של לשון חידה וכך נגלה את השבחים הגדולים ששיבח בלעם את עם ישראל, על כרחו. בכל פעם שנפענח שבח כזה נעשה זאת באמצעות שאלות הכוונה. לדוגמה: "מה טבו אהלים יעקב". שאלות המורה: מי מכיר את המשפט הזה? מאיפה? (חכמים תיקנו לפתוח את התפילה במשפט זה) מה פירוש "אהליך יעקב"? (האהלים שבני ישראל גרים בהם) מה ראה בלעם? מה רואים בבית יהודי? מה מאפיין אותו? ממה אפשר להתפעל בבית יהודי? מציירים על הלוח "אהל יעקב" ומתחילים "להכניס" את תשובות התלמידים וכו' אפשרות נוספת היא להמחיש את הדימויים של בלעם באמצעות תמונות ("כרע שכב כארי", "הן עם כלביא יקום", "יזל מים מדליו") ולבקש מהתלמידים להסביר את השבח שביקש בלעם לומר באמצעות הדימוי. גם בדרך זו נימנע מלבאר את הברכות מילה אחר מילה אך נקרא אותן, נפענח חלק מהשבחים, ונדון במשפט או שניים נבחרים.</p>	<p>כג, כד "הן עם כלביא יקום" שבחם של ישראל המתגברים "לחטוף את המצוות", לקשר לפתיחת ספר שולחן ערוך: "יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו".</p> <p>כד, ב "שכן לשבטי" מעלת הצניעות במחנה ישראל</p> <p>כד, ו "כאהלים" ביאור מילה "כתרגומו" ("בוסמיא" – בסמים, צמחים נותני ריח)</p>	<p>משלי בלעם: א. לימוד המסגרת הסיפורית – כשלונו של בלעם למלא את רצון בלק ולקלל את ישראל: בלק יוצא לקראת בלעם אל גבול ארצו; בלק לוקח את בלעם שלש פעמים אל שלש פסגות שונות להשקיף על מחנה ישראל; לבקשתו של בלעם, בלק בונה בכל פעם 7 מזבחות ומעלה קרבנות בכדי לרצות את הקב"ה ולאפשר את קללת בלעם, ואולם הקב"ה מסכל כוונה זו ושם בפי בלעם דברי ברכה ושבח עצומים על עם ישראל; בלק רואה שתכניתו נכשלת פעם אחר פעם והוא כועס על בלעם; שיא התסכול – לאחר הפעם השלישית: "לִקְבֵּי אֵיבֵי קְרָאֲתִידָּהְנָה בְּרַכְתָּ בְּרָדָּהְזֶה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים וְעַתָּה בְּרַח-לְךָ אֶל מְקוֹמְךָ...". (כד י-יא).</p> <p>הפסוקים מלמדים על אהבת ה' לעמו - שאיננו שומע גנותם ואינו מאפשר קללתם, אלא באהבתו אותם הופך את כוונת מבקשי רעתם ואת קללתם, לברכה.</p> <p>ב. לימוד ברכותיו של בלעם: שלש פעמים נושא בלעם את דבריו וכל פעם נפתח במילים: "וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמֶר" (כג ז, יח; כד, ב) בדבריו שבחים רבים לעם ישראל: על ברכתו - "מִי מִנְּהָ עֹפֵר יַעֲקֹב", "לֹא הִבִּיט אֵוֹן בְּיַעֲקֹב", על כותו - "וַיֵּרֶם מֵאֲגַג מִלְּכוֹ, וַתִּנְשָׂא מְלֻכְתּוֹ" על שייכותו לה' – "ה" אֶ-לֵהוּ עֲמוֹ וַתְּרוּעַת מְלֻךְ בּוֹ" ועל מעלתו הרוחנית: "כִּי לֹא נִחַשׁ בְּיַעֲקֹב", "מִמָּה טָבוּ אֶהְלִידָּהְיַעֲקֹב"; בדבריו של בלעם גם דימויים רבים המורים על ברכה ושבח: "הן עם כלביא יקום" "כַּאֲהָלִים נָטַע ה' כְּאֶרְזִים עֲלֵי-</p>
---	---	---

כג-
כד

		<p>מִים". המורה יבחר מבין הפסוקים באלו פסוקים להתמקד מתוך הברכות.</p> <p><u>בְּ</u> יד-כה: הנאום הרביעי: לפני לכתו נושא בלעם את "משלו" האחרון, מיוזמתו. נאום זה עוסק ב"אחרית הימים" ופסוקיו קשים מאד. על פי רש"י בדבריו האחרונים יעץ בלעם לבלק להכשיל את עם ישראל בחטא ("לְכֶה, אִיעָצְדִּי" - השיא עצה זו להכשילם בזימה שהרי נאמר הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם" – רש"י)</p>
--	--	---